

۲۰۱۹ / ۰۷ / ۲۱

سرلوح مرادزی

ستونزه شعر ویلو کی نه ده، درد له بل خای دی!

ویل کیری، ولسمشر غني ورمه ورځ «افغانستان گهواره ی زبان فارسي - دري» تر سرلیک لاندې سیمناړ کې د خبرو په ترڅ کې د مولانا بلخي کوم شعر په اشنا سره ویلی دی او د ځینو په گومان، بویه نه بخښوونکي تېروتنه یې کړې ده. دې لړ کې یو تن ولسمشر ته د «مشوره مفید» په نوم د لارښوونو او سپارښتونو لوی لیست وړاندې کوي، له دې لیست څخه څو جملې دلته د بېلگې په ډول رااخلم، نوموړی لیکي «استعداد خواندن اشعار را ندارد لطفاً کلام بزرگان ادب دری را باتغیر کلمات بی مفهوم ویی وزن ویی قافیه نسازد و دیگر شعر نخواند!»

کېدای شي څوک په خبرو او یا شعر ویلو کې اشنا وکړي ولسمشران، پوهان، لیکوالان، شاعران او نور هم له داسې تېروتنو مشتتتا نه دي او تېروځي، خو نه ښای دا نه بخښل کېدونکي گنا وگنل شي او د گټورې نېوکې پرځای په بې سروبوله کلمو او د کوڅې په ژبه وغندل شي.

تر کومه ځایه چې د «مشوره مفید» لیکونکي له نږدې پېژنم، نوموړی نه شاعر دی، نه ادیب او دا دواړه ادعاوي د هغه په یادو جملو کې هم له ورايه ښکاري. ادیب او شاعر په داسې شېله او شاړه ژبه نېوکه نه کوي، هغه هم د هېواد پر ولسمشر!

په پوخ باور، دلته سیاسي او نورې موخې دي چې لیکونکي یې د ولسمشر په وړاندې د کوڅې ژبې کارولو ته اړکړی دی!

که چیرې ولسمشر پښتو ژبې نه وای او بل څوک وای، هیڅکله به د «مشوره مفید» لیکونکي نه وای لیکلی چې ولسمشر «استعداد خواندن اشعار را ندارد..... و دیگر شعر نخواند»!

جیگپوري چارواکي ډېر دي چې هره ورځ هذیان وايي، خو غرضي لیکوالان یې مداحي او ستاینه کوي، اپلټو او وړانکار یو ته یې لاهڅوي!

د ۸ صبح په نوم رسنۍ هم په یوه مقاله کې ورته لیکنه کړې، د مقالې لیکونکي لومړی په بېلا بېلو پېرونو کې افغاني ټولنه کې د شعر په ارزښت غږېدلی او بیا یې له دغو اوږد سفر څخه پر ولسمشر باندې د گوزار لپاره له «واو» څخه «بو» جوړکړی او په پای کې یې ولسمشر ته سپارښتنه کړې چې «جبر نیست، شعر نخوان!»

د ۸ صبح او د «مشوره مفید» لیکونکو د ناروغه او غرضناکو څرگندونو که تېر شو، ولسمشر غني په نوموړي سیمناړ کې په سیمه کې د درې ژبې د خای او دريځ په اړه بېسارې لارښوونې کړې. ولسمشر په سیمناړ کې بیخي نوي مسایل وړاندې کړي چې افغان روڼ اندي باید پرې ژور غور وکړي او د پلټنې په برخه کې د حکومت همکار واوسي.

ولسمشر وايي «درې ژبه، د پامیر له غرونو او تخارستان کهن نه تر هندوستان او د فردوسي د فارسي د رسا او ساده ژبې نه د بېدل ترغرونو رسېدلي او پر دغو سیمو یې د فرهنگ سیوری خپور کړی دی. د ژبپوهنې پیاوړي څېړونکي، د دغې ژبې د روزنې او پالنې خای او زانگو، ننني افغانستان گڼي. ازادی راپیو»

پکار دا ده چې د مولانا د شعر د څرنگوالي او په دې اړه د غرضي نېوکو پرځای، د ولسمشر غني پورته څرگندونو ته پام شوی وای او له هغو هر اړخیز ملاتړ شوی وای.

ولسمشر په سیمناړ کې زیاتوي «ضرورت دا دی چې په هغه اندازه چې پراقتصادي، سیاسي او امنیتي برخو پانگونه کېږي، د دې وخت را رسېدلی چې په خپل فرهنگ هم پانگونه وشي. درې ژبه د فارسي د لویې سیمې د رامنځته کېدو وسیله ده چې افغانستان په دغه سیمه کې اساسي رول لري، که گډ لید ونه لرو، هر ډول اقتصادي وده مو نه شي یوځای کولی، له کوم افراطیت سره چې مخ یو، مرمی ورته ځواب نه وایي، اساسي ټکی فکري لید لوری دی.»

ولسمشر په خپلو یادو څرگندونو کې ډېرو مهمو ټکو ته اشاره کوي، له هغې ډلې:

- د فارسي - درې ژبې د روزنې او پالنې خای او زانگو ننني افغانستان دی

- گډ فکري لیدلوری

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پاڼوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولی

دلته باید، ټولې هغه لارې راوسپړل شي او اړین گامونه واخیستل شي چې زموږ ټولنه یې ناخوالو او انقطابونو سره مخ کړي ده.

افغانی ټولنه کې له بده مرغه په تېرو څو لسيزو کې سمټي، ژبني، مذهبي او قومي مسايلو ته لمن وهل شوي او افغانان یې د یووالي پرځای، توپيرونو او شخړوته کېږولي. بېلابېلو توپيرونو له افغانانو د نظر گډ لوری اخیستی دی. ولسمشر همدې ته په اشارې سره وایي که د افغانانو په گډ فرهنگ او گډ تاریخ ډډه ونه شي، که د ملي گټو او ارزښتونو پر بنسټ گډ فکري لید لوری رامنځته نه شي، که په اقتصادي او مالي ډگر کې وده هم وشي، موږ د یوه ملت پتوگه په سیمه کې هغه ستونزې چې مخې ته پرتې دي نه شو حلولای او هغه دندې چې ور سره مخ یوو، نه شو ترسره کولای.

که مائی او ودانې هر څونه لورې او ښکلي جوړې کړو، که د پرتوگ پرځای پتلون واغونډو او نیکتایي وټرو چې فکر بدل او اصلاح نه شي په پلازمېنه، کابل کې به د «فرخندی» د ژوندی سیڅلو پشان هره ورځ ناورین زیږوو! پر ولسمشر غني نیوگگر، د مولانا کلام د خپلو شومو موخو لپاره د یوې پلمې پتوگه کاروي، که نه د دوی اصلي موخه د مولانا کلام نه، بلکې د ولسمشر یادي څرگندونې دي.

ایران زموږ پر ځینو لیکوالو، شاعرانو او په اصطلاح روڼ اندو دومره اغیز کړی چې چمتو دي خپل ټول ملي ارزښتونه او شتمنې د هغه هېواد په پښو کې کیردي او د ایران د سر نذرانه یې کړي. دوی چمتو نه دي دغه تاریخي حقیقت چې درې ژبه د افغانستان او بلخ څخه لویدیځ خوا، ایران ته تللي او هلته فارسي شوي، ومنې. کله چې ویل کيږي درې ژبه د فارسي د لویې سیمې د رامنځته کېدو وسیله ده، غوږونه یې بوځيږي او د ځان او افغانستان پرځای یې پر ایران پیروزینه او لورنه هڅيږي. د فرهنگ په برخه کې چې کوم رول لرغوني افغانستان په سیمه او د فارس او اوسني ایران په لور لوبولي، دوی یې بابیزه گني او د دوی په اند یوازې پخواني فارس او اوسني ایران دی چې افغانستان او سیمه یې خړوبه کړې او نور ملتونه او قومونه هېڅ!

په سیمنا کې ولسمشر غني افغان پوهان او په تېره بیا د بلخ پوهان او روڼ اندې نویو دندو ته رابولي. ولسمشر د افغانستان او د بلخ د تاریخي برم د بیرته تازه کولو په اړه غږيږي.

ایران چې د افغانستان د ژبو او فرهنگ په غلا کولو یې صرفه نه دی کړي او د افغانی فرهنگ او تاریخ دښمن گڼل کيږي، غواړي د بلخ د عظمت او لویا او د افغانی فرهنگ د غورېدا او خلا مخه ډب کړي.

کېدای شي ځیني افغانان په لویلاس نه، بلکې له هغه ځایه چې ایرانیزم یې په ځان او اروا کې ریښي ځغولي او پوخ ځای یې نیولي، داسې خبرې له خولې راوباسي.

همدارنگه ځیني کسان د ولسمشر د خبرو د منځپانگې او ماهیت پرځای، ظاهري بڼې او شکلونو ته ارزښت ورکوي چې د دې دواړو تاوان هم بابیزه نه شي گڼل کېدای!

که طالبان د افغانستان او کابل پرځای، پنجاب او اسلام اباد ته په خدمت بوخت دي، ایران پلوي افغانان بیا د کابل او بلخ پرځای، د تهران او قم مزدوری کوي، د ایران په خدمت کې لاسونه تټاکي کوي او د ایراني فرهنگ لپاره تندي خولي کوي!

پای

د پاڼو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ